

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2025-2028

ROK AKADEMICKI 2026-2027

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	BILINGWIZM
Kod przedmiotu*	L49
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Filologiczny Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Zakład Teorii i Antropologii Literatury
Kierunek studiów	Logopedia z nauczaniem języka polskiego jako obcego
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia (licencjackie)
Profil	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	Rok II, semestr 4
Rodzaj przedmiotu	Obowiązkowy
Język wykładowy	Polski
Koordinator	Dr hab. Arkadiusz Luboń, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Dr hab. Arkadiusz Luboń, prof. UR

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
4	15	-	-	-	-	-	-	-	1

1.2. Sposób realizacji zajęć zajęcia w formie tradycyjnej

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

Zaliczenie bez oceny

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Student posiada wiedzę z zakresu gramatyki języka polskiego, wiedzy o kulturze i podstaw dydaktyki oraz umiejętność posługiwania się językiem angielskim na poziomie min. B2.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE**3.1 Cele przedmiotu**

C ₁	Zapoznanie z najważniejszymi teoriami zjawiska wielojęzyczności oraz jego kulturowo-społecznymi implikacjami
C ₂	Omówienie ograniczeń i możliwości jakie stwarza bilingwizm w procesie kształcenia językowo-kulturowego
C ₃	Praktyczne zastosowanie procedur dydaktycznych z wykorzystaniem języka pośredniczącego (angielskiego)

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych
EK_01	Absolwent posiada stosowną wiedzę na temat zjawiska bilingwizmu, zna i rozumie zasady nauczania języka polskiego jako obcego; jest świadomy uwarunkowania funkcjonowania człowieka w środowisku dwujęzycznym i/lub obcojęzycznym	K_W02
EK_02	Absolwent potrafi poddać analizie problemy edukacyjne i społeczne osób dwujęzycznych, również w profilaktyce wykluczenia społecznego wskutek różnic kulturowych i językowych (bilingwizm)	K_U07
EK_03	Absolwent posługuje się akceptowanymi zasadami i normami etycznymi w podejmowanej działalności zawodowej, dostrzega i rozważa potencjalne dylematy etyczne; jest w stanie z dużym prawdopodobieństwem przewidywać rezultaty konkretnych działań edukacyjnych oraz rozumie wagę postępowania w sposób profesjonalny; przywiązuje wagę do przestrzegania zasad służących utrzymaniu prestiżu zawodu nauczyciela; potrafi w działaniu kierować się zasadami solidarności zawodowej	K_K03

3.3 Treści programowe**A. Problematyka wykładu**

Treści merytoryczne
Podstawowe pojęcia: bilingwizm, polilingwizm, kompetencje komunikacyjne, interferencja językowa, dyglosja środowiskowa, przekład i jego rodzaje, bilingwizm a autoprzekład.
Język a kultura: kompetencje językowe a kompetencje społeczno-kulturowe. Socjolingwistyczny aspekt dwu- i wielojęzyczności. Język a tożsamość. Leksykultura i jej przykłady na podstawowym poziomie nauczania języka polskiego jako obcego.
Psychologiczne i edukacyjne aspekty wielojęzyczności dzieci.
Język mediacyjny a naturalne i sztuczne języki pomocnicze. Języki pidżinowe, wehikularne i proceduralne. Koncepcje uniwersaliów językowych. Internacjonalizmy i ich zastosowanie w procesie nauczania.

Zastosowanie bilingwizmu w obrębie praktyk konwencjonalnych i niekonwencjonalnych metod nauczania języka polskiego jako obcego (m.in. metoda bezpośrednia („komunikacyjna”), gramatyczno-tłumaczeniowa, audiolingwalna, kognitywna oraz wybrane metody autorskie).
Język polski w recepcji cudzoziemców. Specyfika polszczyzny polonijnej (na przykładzie polonii krajów anglosaskich). Emigracja a język. Czynniki wpływające na zachowanie lub zanik języka narodowego w kontekście kultury obcej.
Paralingwistyczne aspekty komunikacji bilingwalnej. Alternatywne systemy semiotyczne w kształceniu językowym.
Uwarunkowania kompetencji bilingwalnych: pochodzenie, zasięg, stopień, status, funkcja i typ języków stosowanych w komunikacji dwujęzycznej. Interferencje językowe.
Język angielski jako współczesny lingua franca. Elementy analizy komparatystycznej języka angielskiego i polskiego. Polsko-angielskie <i>false friends</i> .
Zastosowanie języka angielskiego w nauczaniu języka polskiego jako obcego.

B. Problematyka ćwiczeń

Treści merytoryczne
<i>Nie dotyczy</i>

3.4 Metody dydaktyczne

- Wykład problemowy z prezentacją multimedialną i dyskusją,
- analiza nagrań,
- opcjonalnie: metody kształcenia na odległość

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	Obserwacja w trakcie zajęć i/lub projekt	W
EK_02	Obserwacja w trakcie zajęć i/lub projekt	W
EK_03	Obserwacja w trakcie zajęć i/lub projekt	W

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Ocena końcowa zostaje zaproponowana na podstawie aktywności podczas zajęć (udział w częściach dyskusyjnych, polegających na rozwiązaniu problemu lub wykazaniu przygotowania do zajęć). Czynnikiem modyfikującym propozycję oceny może być również uzgodnione ze studentami i poprawnie wykonane zadanie projektowe.
--

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
------------------	---

Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	15
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	3
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta <ul style="list-style-type: none"> • studiowanie literatury przedmiotu • przygotowanie pracy projektowej 	7
SUMA GODZIN	25
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	1

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	Nie dotyczy

7. LITERATURA

<p>Literatura podstawowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Czykwin, E., Misiejuk, D. <i>Dwujęzyczność i dwukulturowość w perspektywie psychopedagogicznej</i>, Białystok 2002. • Dziegielewska, Z. (red.) <i>Nauczanie dwujęzyczne w Polsce i Europie</i>, Warszawa 2008. • Iluk, J. <i>Nauczanie bilingwalne. Modele, koncepcje, założenia metodyczne</i>, Katowice 2000. • Lipińska, E. <i>Język ojczysty, język obcy, język drugi. Wstęp do badań dwujęzyczności</i>, Kraków 2003.
<p>Literatura uzupełniająca:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barwińska, M. <i>Językowe wykładniki tożsamości etnicznej</i>, „Język Polski” 84, z. 2/2004, 88-97. • Bertelle, L. <i>Dwujęzyczność w świetle najnowszych badań naukowych</i>, „Lingwistyka Stosowana” 4/2011, s. 241-249. • Garncarek, P. <i>Świat języka polskiego oczami cudzoziemców</i>, Warszawa 1997. • Luboń, A. <i>Autoprzeład poetycki, czyli bilingwalna korekta</i> [w:] Skowronek, B. (red.) <i>(Nie) swój język polski. Nowe horyzonty w językoznawstwie stosowanym</i>, Kraków 2012, s. 164-180. • Myczko, K., Skowronek, B. (red.) <i>Perspektywy glottodydaktyki i językoznawstwa</i>, Poznań 2008. • Wierzbicka, A. <i>Moje podwójne życie, dwa języki, dwie kultury, dwa światy</i>, „Teksty Drugie” 3/1997, s. 73-93. • Żydek-Bednarczuk, U. <i>Bilingwizm w badaniach glottodydaktycznych, społecznych i kulturowych</i>, [w:] Achteлик, A., Tambor, J. (red.) <i>Sztuka czy rzemiosło? Nauczyć Polski i polskiego</i>, Katowice 2007.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej